

Klauzula o solidarnosti

Klauzula o solidarnosti (eng. *Solidarity Clause*), pored klauzule o međusobnoj odbrani, uvodi se Ugovorom iz Lisabona, koji su decembra 2007. godine potpisale države članice Evropske unije (EU). Ratifikacija ovog ugovora je još uvek u toku. Prvi nacrt klauzule o solidarnosti nastao je godinu dana nakon terorističkog napada na SAD septembra 2001. godine. Nakon terorističkog akta počinjenog u Madridu marta 2004. godine bilo je izvesno da će se navedena klauzula naći u Ugovoru o Ustavu EU. Međutim, on nije stupio na snagu zbog toga što ratifikacija ovog ugovora nije izvršena u Francuskoj i Holandiji 2005. godine.

Klauzula o solidarnosti odnosi se na zajedničko delovanje EU i država članica u situacijama u kojima je jedna država članica predmet terorističkog napada, prirodne katastrofe ili katastrofe prouzrokovane ljudskim faktorom. U tim situacijama EU može da mobilize sva sredstva koja joj države članice stave na raspolaganje, uključujući u to i vojna sredstva. Kada je reč o terorističkom napadu, EU ima dvojaku funkciju: da spreči da do terorističkih napada dođe i da, ako do njih dođe, pruži pomoć državi članici na njenoj teritoriji. Pomoć pogođenoj državi članici pruža se na zahtev njenih političkih organa. Tada Evropska komisija (EK) i Visoki predstavnik Unije za spoljne poslove i politiku bezbednosti, čija se funkcija uvodi Ugovorom iz Lisabona, upućuju zajednički predlog na osnovu kog Savet utvrđuje načine delovanja EU. Država članica može da, uz poštovanje mera koje EU usvaja zarad pružanja pomoći pogođenoj državi članici, izabere sredstva koja joj najviše odgovaraju kako bi ispunila obaveze koje proističu iz klauzule o solidarnosti.

Za sada je teško predvideti to kakav će biti uticaj klauzule o solidarnosti u budućnosti, jer Ugovor iz Lisabona još uvek nije stupio na snagu. Nesumnjivo je da njeno unošenje u ovaj ugovor predstavlja korak u jačanju Evropske bezbednosne i odbrambene politike (EBOP).